

Lezing Marcus 4: 26 - 29

En Jezus zei: 'Het is met het koninkrijk van God als met een mens die zaad uitstrooit op de aarde: hij slaapt en staat weer op, dag in dag uit, terwijl het zaad ontkiemt en opschiet, ook al weet hij niet hoe. De aarde brengt uit zichzelf vrucht voort, eerst de halm, dan de aar, en dan het rijpe graan in de aar. Maar zo gauw het graan het toelaat, slaat hij er de sikkel in, omdat het tijd is voor de oogst.'

Overdenking

Lieve mensen van God,
Mijn oudste zoon was een jaar of 8, toen hij aan tafel vroeg: "Mam, waarom doen we dat eigenlijk altijd, bidden voor het eten? Je moet toch gewoon zelf hard werken om te zorgen dat er eten kan worden gekocht, dus daar hoef je verder toch niet voor te bidden?" Soms ga je door een kritische vraag je eigen gebruiken weer eens op een andere manier bezien. Blijkbaar was ik niet in staat geweest om duidelijk te maken wát er op het spel staat wanneer je een maaltijd met gebed begint. En misschien was het kinderlijke 'Here, zegen deze spijs. Amen' ook niet helemaal passend. Hoewel we ook vaak zongen: 'Wij zijn hier bij elkaar. Het eten staat al klaar. Maar eerst zingen wij samen: Dank u wel, God. Amen'.

In de Alblasserwaard, waar ik woon, maar ook op veel andere plekken in de zogenoemde Bijbelbelt is het vandaag biddag. *Biddag voor gewas en arbeid*. Heel soms staat het nog als aparte vermelding in een fysieke agenda, maar de digitale agenda's kennen de aanduiding niet meer. In de Alblasserwaard is het een bijzondere dag. In sommige dorpen zijn winkels gesloten en er is in veel kerken zowel 's morgens als 's avonds een kerkdienst. En hoewel ik zelf vind dat je geen zondag van deze dag hoeft te maken, vind ik het wel mooi dat

er - ook in onze kerk - 's avonds een kerkdienst is. Een dienst die meer dan een zondagse viering gericht kan zijn op het werk van onze handen. Want zo lees ik dat 'gewas en arbeid'. In vissersdorpen wordt er nog toegevoegd 'en visserij'.

Een dag om te bidden. Om te bidden om zegen over het werk van mensenhanden. Die gebedsdagen hebben een bijbelse oorsprong. Ze zijn ingesteld vanuit de bijbelse notie van vasten en gebed. Wanneer het volk Israël werd getroffen door droogte, hongersnood of een andere ramp, werd een oproep tot vasten en gebed gedaan. Het hele volk deed mee. In de hoop dat daarmee een eind zou komen aan de hongersnood of droogte. Het was dus eigenlijk een manier om ingrijpen van Hogerhand af te smeken. Toen in de 17^e eeuw in de kerkelijke traditie biddagen als deze dag werden ingesteld, was dat de achterliggende gedachte. Een geschrift uit die eeuw zegt: *het gebed moet ervoor zorgen dat de oogst groeit en dat er geen bijzondere droogte of overmatige regen komt*.

Voor mensen uit de 21^e eeuw is dat een ingewikkelde gedachte geworden. We kijken anders aan tegen Gods bemoeienis met onze aarde. Wat vroeger aan God werd toegeschreven, kunnen we nu zelf. Een boer zei ooit: "Ik bid niet meer, ik strooi kunstmest. Technische en wetenschappelijke ont-

wikkelingen hebben ervoor gezorgd dat ons bewustzijn over groei en bloei is veranderd. En tegelijk begrijpen we uiteindelijk nog maar weinig van de kiemkracht van het zaad dat wordt uitgestrooid over de akkers.

Jezus gebruikt dat agrarische beeld in Marcus 4. Een beeld dat toen dicht bij mensen stond. Ze kenden de gebaren van de zaaier en de akkers vol graan. Wij zijn daar ver van af komen staan. Ons dagelijks brood komt van de bakker of de supermarkt, we hebben vaak nog maar nauwelijks besef van het proces dat daaraan voorafgaat. En Jezus zegt: "De aarde brengt uit zichzelf vrucht voort. De zaaier zaait en het zaad ontkiemt en groeit." Hoe? Geen idee. Die vanzelfsprekende wijsheid uit het evangelie is voor veel mensen boekenwijsheid geworden. Ik denk dat we als mensen daarmee iets verloren hebben. Iets van de kracht van dat beeld van een zaaier en opkomend zaad. Ook daarom ben ik blij met een dag om te bidden voor het werk van mensenhanden.

Zo'n dag om te bidden maakt in mij hernieuwd besef van afhankelijkheid wakker. In alles waartoe we in staat zijn, in alle menselijke vernuft en verstand, in alle techniek en kunde, er blijft iets waar we niet de hand op kunnen leggen. Iets waarvan we geloven dat het in Gods handen is. Kiemkracht, ontstaan van leven, groei: je plant in het najaar een bolletje in de tuin en er komt deze dagen een narcis naar boven. Hoe kan het? Uiteindelijk kun je alleen in verwondering aanschouwen. En ontvangen. Door zo'n dag realiseer ik me: [wat we doen, doen we op hoop van zegen](#). Hoe vanzelfsprekend het ook lijkt, hoe gedreven onze inspanningen ook zijn ... met woorden die Jezus spreekt: dat de aarde uit zichzelf vrucht voortbrengt, eerst de halm, dan de aar, en dan het rijpe graan in de aar; het is niet vanzelfsprekend. Er zit iets onder, iets achter, dat ons stil maakt.

Kiemkracht, ontwikkeling [die niet in onze handen is](#).

Zeker in onze tijd stelt zo'n dag om te bidden ons ook voor levensgrote en wereldwijde vraagstukken. Vragen over ongelijkheid en voedselverdeling. Vragen over de kloof tussen wat kan en wat moreel verantwoord is. Vragen over een gapend gat tussen wie meer dan genoeg heeft en wie tekort komt. Vragen over klimaat en milieu. We kunnen er niet omheen: onze aarde raakt uitgeput en wij spelen daarin een grote rol. [Die vragen lossen we met de Bijbel in onze hand niet zomaar op. Maar de Bijbel kan wel helpen in ons denken daarover](#). Dan verwijzen woorden van Jezus naar verwondering en afhankelijkheid. Dan spreekt hij woorden die kunnen leiden tot bescheidenheid. Dan roept Jezus het besef wakker dat we geen recht hebben op zegen en zorgvuldig moeten omgaan met wat de aarde geeft, met werk dat onze handen doen.

Eén dag om te bidden lijkt niet genoeg. Deze biddag voor gewas en arbeid geeft [stof tot denken voor elke dag](#). Het beeld van de zaaier en het zaad verwijst ons uiteindelijk ook naar [de grote Zaaier](#), Jezus zelf. Met zijn komst in de wereld is een wonderlijke toekomst opengebroken. Een toekomst waarin brood in overvloed is op een aarde die bloeit voor alle mensen. Hij heeft die toekomst gelegd in de handen van zijn bondgenoten, mensen zoals u, jij en ik. Dat geeft een grote verantwoordelijkheid om zuinig te zijn met wat aan ons is toevertrouwd. En tegelijk is er altijd dat wonder: van een mens die zaad uitstrooit op de aarde: hij slaapt en staat weer op, dag in dag uit, terwijl het zaad ontkiemt en opschiet, ook al weet hij niet hoe. Dat vertelt dat leven heeft te maken met inspannen én met loslaten, met uit handen geven en wachten ... in vertrouwen op groei en bloei, op hoop van zegen. Dat is genoeg om elke dag voor te bidden. [Amen](#)